

UPA 2014/137.1
18. marts 2014
Juliane Henningsen

Meeqqanik inuusuttuaqqanillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut

(Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutitsinnermut Naalakkersuisuni ilaasortaq)

Meeqqat inuusuttullu nunatta siunissaraat. Taamaattumik nunatsinni meeqqat tamarmik, pitsaanerpaamik atugassaqartuartinneqartariaqarput. Meeqqat toqqissisimanartumik angajoqqaatik ilagalugit peroriartortinneqassapput. Angajoqqaat arlaannik ajornartorsiu-teqarnertik pillugu meeqqaminnik arsaarneqartarnerat minnerpaaffianiitinneqartariaqarpoq. Angajoqqaat perorsaanssamut ilinniartinneqarnissamik pisariaqartitsisut aqutissiuunneqartariaqarput, meeqqaminnik toqqissisimanartumik perorsaasinnaaqqullugit. Tamanna siusinaartumik iliuuseqarnerussaaq, meeqqanut angajoqqaanullu iluaqutaasumik.

Inuit Ataqtigiiit pingaartippaat meeqqat ataasiakkaat oqartussaaqataaernerat isummaminnillu anitsisinnaanerat. Taamaammatt meeqqat isummorsornerat inersimasunit ataqqineqarnissaat Inuit Ataqtigiiit aamma pingaartippaat.

Meeqqanik inuusuttuaqqanillu ikiorsiisarneq pillugu inatsisissap Naalakkersuisut siuliisa aallartitaat maanna inaarsarniarneqarmat nuannaarutigaarput, ukiorpassuarnimi inatsit iluarsartuunneqarsimangitsoq kommuniniillu malitsikkuminaatsinneqartaqisoq maanna iluarsiviginiarneqartussanngorpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi pingaarnertut anguniarneqartoq tassaavoq meeqqat pisinnaatitaaffiisa sutigut tamatigut nukittorsarniarneqarnissaat. Meeqqat inuusuttuaqqallu ikiorsersinnaajumallugit suliaqarnerit tamarmik taamaammatt tunngaviusumik Naalagaaffiit Peqtigiiit Meeqqat pillugit isumaqtigiiissutigereersimasaannit aallaaveqartarnissaat Inuit Ataqtigiiinnit qulakkearniarneqartariaqarsoraarput. Meeqqat nammineerlutik pisinnaatitaaffeqarput inersimasullu assigalugit inuttut inatsisitigullu naligiissumik ataqqineqas-sallutik. Tamanna meeqqap pisinnaatitaaffii pillugit aalajangersarneqareerpoq.

Meeqqat inuusuttuaqqallu ikiorsertariallit pisortanit sullinneqarnerat Inuit Ataqtigiiit isumaat naapertorlugu nukittorsarneqartariaqarpoq – aningaasatigut kiisalu kommuneni sullis-sissat ataavartumik aamma piginnaanngorsarneqartuarnerisigut.

Tamaattumik Inuit Ataqatigiinnit siusissukkut iliuseqarneq pitsaaliuinerlu meeqqanit inuusuttuaqqanillu sullissisunit maannamit annertunerujussuarmik pingaartinneqarluni isiginiarneqartassasoq naqissuserumavarput, tamatumammi kingunerissammagu siunissami meeqqat ikinnerusut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartariaqalernerat.

Inuit Ataqatigiit inatsisissatut siunnersuummi immikkut nuannaarutigalugu maluginiarsimavarput siunnersuutit, Inatsisartuni piffissami 2009–2011-mi aalajangiiffigineqartareersut aamma matumani malitseqartinniarneqarmata, ilaatigut Inuit Ataqatigiit ilaasortaataannit aamma siunnersuutigineqartareersimasut. (Olga P. Berthelsen UPA 2010/41 & UPA 2011/54 kiisalu Jane Petersen UKA 2011/52)

Ataatsimut isigalugu meeqqanik ikiorsisarneq pillugu inatsit maannamut atuuttoq sukateriffiginiarneqarpoq, taamaalillunilu aalajangersakkat tamarmik erseqqissarneqarlutillu itisilernerqarniarlutik, soorluttaaq kommunit meeqqanik inuusuttuaqqanillu taakkulu angajoqqaavinik ikiortarialinnik iliuseqarnissamut nutaanik aamma sakkussaqaqqullugit periarfissinniarneqartut.

Inuit Ataqatigiinnit alloriarneq tamanna iluarisimaarparput pisariaqavissortutullu isumaqarfigivarput. Inatsisissatut siunnersuut ataatsimut isigalugu siunertarissaarpoq apeqqutaaginnalerporlu malitseqartitsiniarnissaq. Meerartavut inuusuttuarartavullu ikiorsertariallit pitsaanerpaamik atugassaqalersinnaaqqullugit kommunit maannakkut nukissaqarpat, inuttatigut minnerunngitsumillu naammattunik aningaasassaqartinneqarpat? Meeqqanik inuusuttuaqqanillu aammalumi ilaqtariinnut ikiorsertarialinnut sullissisussat; ernisussiortut, isumaginninnermi siunnersortit, perorsaasut, ilinniartitsisut il.il. inatsisissatut siunnersuummi piumasarineqartunut naapertuuttumik ilisimasassatigut piginnaasaqareerpat imaluunniit annertuumik ataavartumillu pikkorissarneqartuartariaqassappat?

Inatsisissatut siunnersuummi kommunalbestyrelsit sulianut ataasiakkaanut "qangatut" akissussaaffeqarlutillu pisussaatinneqarput. Soormi piffinni tamani meeqqat pillugit ataatsiimiititaqaruni? Taamatutaaq ilomoorullugu isumaliutigisariaqarsoraarput inoqarfiit tamarmik socialvagt-eqartassannginnersut innuttaasunit sianerfigineqariaannaasartussat, tamannalu inatsimmi aamma allaqqalersillugu.

Ilisimavarpummi maannamut inatsit atuuttoq kommunit malitsikkuminaatsittareeraat, taamaattorli sukaterinialerpugut. Inatsisartut Ombudsmandiata meeqqat ulloq unnuarlu angerlarsimaffiini pissutsit iliussissanillu pilersaaruteqartoqartannginnera uparuaqqammerpai, tamatumunngali Naalakkertsuisut suli qisuariaateqanngillat.

Inatsisissatut siunnersuutip tusarniutigineqarnerani kattuffinnit, soqutigisaqaqatigiinnit il.il. qisuariaataasimasut qanoq imaqarpat aamma malinniarneqarsimappat?

Taamatullu oqaaseqareerluta Inuit Ataqtigiit kissaatigaarput inatsisissatut siunnersuut Ilaqtariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut peqqissaartumik suliarineqartussanngorlugu innersuunneqassasoq aammalu siunnersuut aatsaat ukiamut aappassaaneerreqarlunilu pingajussaaneerreqassasoq, inatsisissatut siunnersuut annertummat aammalu qulaajagassat amerlaqimmata.